

Важливим для письменників діаспори є осягнення істинного образу України, оскільки творений у Канаді він скоріше наближається до міфологізованого, ніж до реконструйованого. Уявлення про «стару батьківщину» в основному формується завдяки письмовим свідченням перших переселенців. Утім, чим більше хронологічно ці свідчення віддаляються від сучасних реципієнтів, тим більше міфологізованою для них постає Україна. Спогади пізніших емігрантів час від часу вносять певні корективи в створений міф, (який таким чином постійно оновлюється), хоча зовсім не гарантують його наближення до реальної України.

Отже, для більшості українських канадців третьої генерації питання подвійної ідентичності майже не постає. Виховані в канадському суспільстві, мало обізнані з національною історією своїх батьків та дідів, практично не володіючи рідною мовою, вони не часто переймаються своїм національним минулим. Інколи молоді канадці українського походження свідомо відмовляються від своїх коренів. Не маючи травматичного досвіду переселення своїх батьків і дідів, і водночас залишаючись відкритими для нового життєвого досвіду, який пропонує новонабута батьківщина, вони вже не є заручниками українських громад, що раніше з різних причин більше нагадували гетто. І лише невеличке коло інтелектуалів рефлексує на тему національної самоідентифікації. Хоча частіше вони все ж декларують свою непричетність до батьківщини прадідів, воліють залишатись сторонніми спостерігачами. Так, сучасна канадська дослідниця з українським корінням, автор дослідження про англomовну літературу канадських українців «Leaving Shadows: Literature in English by Canada's Ukrainians» (2005) Л. Грекул констатує: «Історія України – не моя історія. Україна – не моя країна.»

Особливість формування україно-канадської ідентичності полягає в тому, що з огляду на історичні події, які зумовили потужний міграційний рух українців до Канади (жахливі умови існування за Російської та Австро-Угорської імперій, тоталітаризм радянського режиму), етнічним письменником українського походження не вдалося зберегти міцних зв'язків із своєю країною, як це було з представниками інших національних меншин. Тому цей «місток» між ними та колишньою батьківщиною був здебільшого витворений штучно (придуманий, уявний). І це обумовлює постійне коливання «маятника»: від усвідомлення себе українцями до переосмислення себе як канадців.

Література:

1. Grekul L. Inspiring and Uninspired // Canadian Literature. Visual / Textual Intersections. – 2007, p. 145–147.
2. Interview with Janice Kulyk Keefer. In: Janice Kulyk Keefer. Mrs. Mucharski and The Princess, Other Solitudes: Canadian Multicultural Fictions. Oxford University Press, 1990, pp. 278–290.
3. Кирчанов М. В. Ukraine vs Украина: дискурсы Родины в интеллектуальной традиции украинской диаспоры / М. В. Кирчанов. – Воронеж, 2008. – 40 с. – (Аналитические обзоры Центра изучения Центральной и Восточной Европы; вып. 10).
4. Куланіч В. С. Канадська література у пошуках коріння (проблеми творчості Дженіс Кулик Кифер) // Kalyna Journal. – 2007. – № 3. – С. 26–37.
5. Мандрика М. І. Характер і зміст українського письменства / О. Баран, О. В. Герус, Я. Розумний. – Вінніпег, Манітоба : УВАН, 1976. – 657 с. – (Ювілейний збірник Української вільної академії наук в Канаді).
6. Marunchak M. H. The Ukrainian Canadians / Marunchak M. H. – Winnipeg : Ottawa, 1982. – 970 p.
7. Soroka M. Between Homeland and Hostland: Contemporary Ukrainian Diasporic Literature in North America / Borderlines: Studies in Literature and Film / edited by Waclaw M. Osadnik and Andrzej Pitrus. Rabid, Krakow. – P. 47–65.
8. Тучинська Н. Мова і національна свідомість: канадсько-український варіант // Культурологічний часопис «І». – 2004. – № 2. – С. 126–133.
9. Славутич Я. Українська література в Канаді / Яр Славутич. – Едмонтон : Славута, 1992. – 336 с.

УДК 821.161.2-31.09 «19»

Т. М. Шарова, Ю. В. Саєнко,

Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького, м. Мелітополь

ОСОБЛИВОСТІ ПОЕТИЧНОЇ МАЙСТЕРНІ В'ЯЧЕСЛАВА РОМАНОВСЬКОГО

Наукова розвідка присвячена дослідженню поетичної творчості талановитого харківського письменника В'ячеслава Євгеньовича Романовського, який належить до середнього покоління українських поетів, і плідно працює сьогодні. Художнім творам В'ячеслава Романовського притаманні емоційність, психологізм, історіософські, філософські та автобіографічні мотиви. У статті висвітлено провідні теми творчості митця, а саме – любов до рідної землі, єдність людини з природою, велична сила кохання, гострі морально етичні проблеми життя; подано біографічні відомості про письменника, початок його творчого шляху.

Ключові слова: поетична майстерня, особистісна лірика, поетичний твір.

Научная статья посвящена исследованию поэтического творчества талантливого харьковского писателя Вячеслава Евгеньевича Романовского, который принадлежит к среднему поколению украинских поэтов, и успешно работает сегодня. Художественным произведениям Вячеслава Романовского присущи эмоциональность, психологизм, историсофские, философские и автобиографические мотивы.

В статье освещены ведущие темы творчества художника, а именно – любовь к родной земле, единство человека с природой, величественная сила любви, острые морально этические проблемы жизни; подано биографические сведения о писателе, начало его творческого пути.

Ключевые слова: поэтическая мастерская, личностная лирика, поэтическое произведение.

Scientific exploration is devoted to the study of poetry Kharkov talented writer Vyacheslav E. Romanovsky, which belongs to the middle generation of Ukrainian poets, and successfully operates today. Art works of Vyacheslav Romanovsky inherent emotion, psychology, historico-philosophical and autobiographical motifs.

The article highlights the major themes of the artist – namely, the love of his native land, the unity of man and nature, the majestic power of love, acute moral and ethical problems of life; posted biographical information about the writer, the beginning of his career.

Keywords: poetry workshop, personal lyrics, poetry.

Серед харківських письменників, які зверталися до поетизування образу міста у своїх текстах (Іван Вирган, В'ячеслав Романовський, Ігор Муратов, Сергій Мушник, Юрій Шовкопляс та ін.), особливо виділяється В'ячеслав Романовський, у

чиєму творчому доробку образ рідного міста Харкова набув своєрідних характеристик: у його змалюванні присутні емоційність, психологізм, історіософські, філософські та автобіографічні мотиви тощо.

В'ячеслав Романовський належить до середнього покоління українських поетів, які сьогодні плідно працюють. У віршах В. Романовського є й індивідуальних ситуацій і положень; виражальний і зображальний ряд його творів тяжіє до загальності, типовості, усередненості [1, с. 116]. Гострі суспільні питання, що висвітлені в літературному доробку В'ячеслава Романовського, зазвичай розмежовуються автором. Кожен окремий твір поетичного характеру завжди ґрунтується на одній гострій проблемі. Митець не прагне одразу синтезувати декілька питань, його завдання – розглянути весь спектр проблем нашого життя, проте поступово, планомірно в кожному наступному творі.

Упродовж багатьох років творчість В'ячеслава Романовського привертала увагу колег по перу, критиків та літературознавців. Серед літературознавчих розвідок радянського періоду, що досліджують творчість автора, можна назвати праці харківських письменників: Юрій Герасименко в передмові «Щирість» до збірки віршів «Одна така земля» та «Батьківщина – ми» в журналі «Прапор», Іван Мірошніченко, Володимир Верховень, Юрій Стадниченко, Вадим Долганов, Іван Мироненко, Василь Колісник, Олекса Марченко, Анатолій Мироненко, Петро Василенко, Людмила, Римма Катаєва, Василь Боровий, Тамара, Анатолій Мірошніченко, Аркадій Філатов, Володимир Родіонов, Анатолій Макогонов, Микола Артамонов, Леонід Талалай, Ігор Михайлин, Віктор Кулик, Рита Логачова, Юрій Хомайко, Анатолій Перерва, Леонід Тома, Валерій Замесов, Людмила Линдюк, Каріна Дорошенко та ін.

Метою наукової статті є висвітлення поетичної творчості В'ячеслава Романовського, його внеску в скарбницю історії української літератури на тлі сучасного літературного процесу ХХІ ст.

Варто зазначити, що В'ячеслав Євгенович Романовський є членом Національної спілки журналістів України (з 1980 р.), Творчої асоціації літераторів «Слобожанщина» (з 1990 р.) та Національної спілки письменників України (з 1997 р. – рекомендували знані майстри слова Василь Боровий, Роберт Третьяков і Юрій Стадниченко). Це дає підстави говорити про зазначену персоналію як про відомого майстра слова, який увібрив в себе найкращі риси сучасної доби в розвитку української літератури.

В'ячеслав Романовський почав писати вірші у ранньому шкільному віці, а першу публікацію побачив десятикласником в ізюмській міськрайонній газеті 19 травня 1964 року, коли став відвідувати місцеве районне літоб'єднання «Крем'янець». З читанням поезій виступав на республіканському радіо, один із віршів був надрукований і в журналі «Прапор» у 1966 році. Відтоді поетичні твори нерідко з'являлися в періодиці: газетах «Соціалістична Харківщина», «Ленінська зміна», «Красное знамя», «Вечірній Харків», «Радянська Україна», «Студентський гарт», «Молодь України», «Журналіст», «Событие», «Время», «Слобідський край», журналах: «Березіль», «Дніпро», «Радуга», «Слобожанщина», «Райский уголок», «Славянин», «Новая книга России», альманахах: «Сонячний засів» (1965 р.), «Вітрила» (1977 р.), «Слобожанський луг» (2000 р.), «У зелених борах ...» (2004 р.), «Рідний край» (2012 р.), «Слобожанський круг» (2006, 2008, 2009, 2010, 2011, 2012, 2013 рр.), «Блабаз» (2013 р.), «Квартали» (2013 р.), колективних збірках та книгах: «Солдати миру» (1978 р.), «Дзвони пам'яті» (1988 р.), «Хрестоматія з літератури рідного краю» (2001 р.), «Харків, місто моє» (2005 р.), «Пролісок» (2006 р.), «Нам треба голосу Тараса» (2013 р.), антологіях: «Слобожанська муза» (2000 р.), «Слобожанська яса» (2006 р.), «Книга про батька» (2013 р.).

На сьогодні В'ячеслав Романовський є автором низки поетичних збірок «Одна така земля» (1984 р.), «Благовіст» (1993 р.), «У дива на виду» (1996 р.), «Князівство любові» (2000 р.), «До квіту хризантем» (2002 р.), «Цвіт озимини» (2005 р.), «А я повім тобі...» (2006 р.), «Да святиться имя твое» (2006 р.), «Заоскільська сторона» (2007 р.), «...А розстані серце не хоче!» (2010 р.), «Ваба забав» (2011 р.), «Ще літаю уві сні...» (2012 р.), «Ласкавка» (2013 р.), «Волощечка» (2014 р.) та книжки есеїв і бесід «Осяяла натхненням Слобожань» (2013 р.).

В'ячеслав Романовський – лауреат муніципальної премії імені Олександра Олеся 2002 року за збірки поезій «Князівство любові» та «До квіту хризантем» і літературної премії імені Василя Мисика Національної спілки письменників України 2008 року за книгу віршів «Цвіт озимини» (2005 р.).

Варто зазначити, що у доробку поета є і пісенний альбом «Матіолові вечори», створений у співавторстві з композитором Борисом Михайловським та співачкою Людмилою Рубан-Михайловською. Також на вірші поета написані пісні Володимиром Гайдамакою, Олександром Щербаком, Володимиром Михайловичем, Анатолієм Коньковим, Валентиною Шаровською, Миколою Воловиком, Олександром Ауловим, Ольгою Цехмістро та ін.

В'ячеслав Романовський упродовж літературної діяльності змінював власні погляди на реалії сучасного світу, комбінував, розмежовував їх, але гострота проблем залишилась незмінною. Єдиним джерелом руху в висвітленні проблем сучасних поетичних творів митця є постійна зміна умов життя, поява нових світоглядів, канонів сучасного існування, що вимагають осмислення, конкретизації, а не автоматичного вжитку. Останнім часом з під пера В'ячеслава Романовського одна за одною з'явилися глибокі за поетичним наповненням книги «Ще літаю уві сні» 2012, «Ласкавка» 2013, і «Волощечка» 2014. Дослідник Бінкевич О.С. зазначає, що «усі ці видання не тільки переґукуються між собою тематично, а наче стрімкі гірські потічки зливаються в повноводну і неповторну ліричну словідь поета, закоханого у рідну землю, неньку, мову, Україну, любовку...» [1, с. 118].

Провідні теми творчості – любов до рідної землі, єдність людини з природою, велична сила кохання, гострі морально етичні проблеми життя. Тема особистих відчуттів для творчості поета, не нова. Вона гідно стартувала у першій його збірці «Одна така земля», потім значно розвинулась у «Благовісті», а потім забуяла усіма барвами райдуги у «Князівстві любові», «До квіту хризантем», відчутно поглибилась у «Цвіті озимини», набула нового звучання у його новачках «А я повім тобі...» і «...А розстані серце не хоче...» Варто підтвердити думку поетичними рядками:

*Вона в мене – одна
вже тому, що корінням одвіку
між ланів молодих,
між веселого плескоту рік.*

*Вона в мене така,
як матуся – і строга, і ніжна [2, с. 101].*

Особистісна лірика В'ячеслава Романовського сама по собі – це складний і особливий предмет письменницького дослідження, якого ми перед собою не ставимо, але зазначимо, що не кожен поета знаходить у собі сміливість винести на розтин загалу своє особисте життя – той потаємний скарб власної душі, адже лірична гілка будь-якої творчості – сама по собі занадто вразлива перш за все тим, що вона, як би презентує в очах читача оголену душу автора, а на подібне одкровення здатен не кожний. Митець доволі часто згадує на сторінках поетичних творів інтимну тишу та земне кохання:

*В інтимній тиші вечоровій,
Де очі в очі – вир жаги,
Де груди стогнуть мармурові,
Де ми удвох – земні боги
У зачарованій діброві [7].*

Знецінення любові у сучасному суспільстві для письменника постає гострим питанням, оскільки митець бачить тут корінь проблеми жорстокості до оточуючого світу. В'ячеслав Романовський стурбований сучасним тлумаченням цього поняття, тому створює екскурс у минуле у формі спогад, де поетичною мовою характеризує цінності любові.

Ласкавка – авторство цього неологізму належить саме В. Романовському. Тепле, зворушливо-проникливе слово. Він його вигадав, випестував і, наче запорізький козак вірного коня, веде за собою із книги в книгу. В його яскравих поезіях, повних бурхливого світла людських почуттів, не люди, а душі торкаються одне одного, і ця любов, ця симфонія закоханості – повсюди:

*І в ударі бузок і півонія,
Світ у барвах, у запахах світ.
Простягаю ласкавці долоні я
(Що не рух поміж нас – церемонія,
Що не погляд – одвертя привіт) [8].*

В'ячеслав Романовський доволі часто звертається до українського народу. Письменник мимоволі хоче закликати людей до миру справедливості, урівноваження та спокою. Прикладом цього можуть бути поетичні рядки:

*Ненависне й гіркотне полиша,
Між добрі люди йде моя душа...
Дорогою любові треба йти,
Бо ми віддавна – сестри і брати! [8].*

Отже, В'ячеслав Романовський своїми поетичними творами досягає найвищих вершин духовності. Для нього жінка – подруга, кохана, дружина, і, передовсім – богиня! І саме про неї і для неї складає він «величний гімн жіночності і вроди». Для ліричного героя самобутньої творчості поета любов – це свято, «зоряний політ» у феєричну ніч нестямного кохання. Він є ліриком, який у своїх помислах не припиняє блукати улюбій його серцю в пошуках давно вже знайденої любові і протягом десятиліть не припиняє оспівуватись перед нею у своїх захмарних почуттях.

Письменник у поетичних творах не використовує екзотичних картин життя, пейзажів, оскільки прагне писати твори мистецтва слова, спираючись на ті факти, що виступають реаліями для кожного з нас, знайомить з дійсністю, що знайома реципієнту. У художніх творах В'ячеслав Романовський акцентує увагу на цінності поетичного слова, що виступає відображенням динаміки життя, оскільки покликане досліджувати й аналізувати. Письменник наголошує на необхідності поезії не для мистецтва, а для мети порушувати та вирішувати нагальні проблеми, оскільки виступає засобом спілкування з читачем.

Література:

1. Бінкевич О. С. Поет і перекладач: [бесіда з письм. Олексієм Бінкевичем] / О. С. Бінкевич // Осяяла натхненням Слобожань: есеї та бесіди. – 2013. – С. 116–124.
2. Романовський В. Є. А я повім тобі...: лірика та експериментальні твори / В. Є. Романовський. – Харків: ТАЛ «Слобожанщина», 2006. – 126 с.
3. Романовський В. Є. Квіткова симфонія / В. Є. Романовський // Слобідський край. – 2009. – 30 вересня – С. 7.
4. Романовський В. Є. Князівство любові: лірика / В. Є. Романовський. – Харків: Майдан, 2000. – 87 с.
5. Романовський В. Є. Ласкавка: інтимна лірика різних років / В. Є. Романовський / М. Ю. Федорко, М. Таможников. – Харків: Федорко, 2013. – 317 с.
6. Романовський В. Є. Цвіт озимини: поезії / В. Є. Романовський; [передмова Анатолія Перерви]. – Харків: Майдан, 2005. – 295 с.
7. Романовський В. Є. Поезія // Режим доступу: <http://maysterni.com/publication.php?id=77746>.
8. Романовський В. Є. Поезія // Режим доступу: <http://www.poetryclub.com.ua/getpoem.php?id=241023>.

УДК 82.09:82-94«18»/«19»

Г. М. Шевців, Р. Б. Шевців,

Дрогобицький державний педагогічний університет ім. Івана Франка, м. Дрогобич

ГРАМАТИЧНА ПАРТИТУРА ЯК ВАЖЛИВИЙ ЕЛЕМЕНТ АВТОБІОГРАФІЧНОГО ДИСКУРСУ Й.-В. ГЕТЕ

Статтю присвячено розгляду граматичної партитури як важливої складової автобіографічного дискурсу. Сформульовано визначення автобіографічного дискурсу як літературознавчого поняття. Проаналізовано особливості авторської самопрезентації Й.-В. Гете на лексичному та граматичному рівнях. Представлено широкий граматико-контекстуальний комплекс засобів і дискурсивний час Й.-В. Гете.

Ключові слова: автобіографічний дискурс, автор, грамати́ка, граматична партитура.

Статья посвящена рассмотрению грамматической партитуры как важной составной части автобиографического дискурса. Сформулировано определение автобиографического дискурса как литературоведческого понятия. Проанализированы особенности авторской самопрезентации Гете на лексическом и грамматическом уровнях. В статье представлен широкий грамматико-контекстуальный комплекс авторских средств и дискурсивное время Й.-В. Гете.

Ключевые слова: автобиографический дискурс, автор, грамматика, грамматическая партитура.

The study of memoirs literature is one of the most perspective branches of the modern Ukrainian literature. The term 'discourse' needs new approaches for examining autobiography. The article is devoted to grammatical score as an essential part of the autobiographical discourse. The definition of the autobiographical discourse as a literary notion is formulated. The analysis of the discourse is not full without counting its lexical and cultural peculiarities. The peculiarities of the author's self-representation are analyzed on lexico and grammatical levels. A wide grammatical and contextual complex of means and discourse time of Goethe are presented.

Key words: autobiographical discourse, author, grammar, grammatical score.